

Když data zachraňují životy: Česko otevírá první data o organizaci onkologické péče v oblasti karcinomu plic, prsu a pankreatu

24.3.2026 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Ministerstvo zdravotnictví dnes představilo první otevřená data o organizaci onkologické péče v České republice na novém veřejném portálu indiko.cz. Ten vznikl ve spolupráci Ministerstva zdravotnictví (MZd), datového týmu Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT (FBMI ČVUT), Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) a Kanceláře zdravotního pojištění (KZP) ve spolupráci s odbornou onkologickou komunitou. Zveřejněná data přinášejí nový pohled na organizaci péče u vybraných onkologických diagnóz a poprvé umožňují systematicky sledovat klíčové aspekty diagnostiky a rozhodování o léčbě napříč poskytovateli.

„Optimální organizace onkologické péče je v současnosti jedním z klíčových témat českého zdravotnictví. Zvláštní pozornost v nově zveřejněné sadě věnujeme indikátorům doby do zahájení léčby a fungování multidisciplinárních týmů, kde vidíme prostor pro zlepšení. Zejména nově reakreditovaná komplexní onkologická centra by se měla stát opravdovým regionálním organizátorem péče, mimo jiné i prostřednictvím nově ustanovených koordinátorů. Mým cílem je, aby ministerstvo zdravotnictví výsledky péče komunikovalo pravidelně, srozumitelně a transparentně. Data nám umožňují cílit změny tam, kde mohou mít největší přínos pro pacienty,“ uvedl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

První sada zveřejněných ukazatelů se zaměřuje především na organizaci diagnostiky a proces rozhodování o léčbě. Zvolený přístup reflektuje současný mezinárodní trend, kdy se kvalita onkologické péče neposuzuje pouze podle výsledků léčby, ale stále více také podle toho, jak je péče organizována, jak rychle se pacient dostává k léčbě a jak dobře jsou jednotlivé kroky systému provázány.

„Nová metodika organizace onkologické péče stojí na pěti základních principech: 1 - Dobrý start, 2 - Krátké čekací lhůty, 3 - Koordinátor péče, 4 - Racionální decentralizace do regionů a 5 - Indikátory kvality. Tyto principy „Onkologického patera“ nabývají na důležitosti zejména u tzv. „fast track“ diagnóz typu karcinom plic nebo karcinom pankreatu, kde doslova každý týden mezi vznikem nemoci a léčbou může hrát pro pacientovo vyléčení významnou roli. Věříme, že ke zlepšení situace pomohou i právě zveřejňovaná nová otevřená data,“ vysvětluje datový analytik ministerstva zdravotnictví Marian Rybář.

Portál **indiko.cz** vznikl ve výzkumné skupině FBMI ČVUT, která se dlouhodobě věnuje analýze zdravotnických dat a hodnocení kvality péče. Jeho cílem je nabídnout společnou datovou základnu pro řízení kvality i odbornou diskusi.

„Výsledná sada indikátorů vychází z dat vykazovaných zdravotním pojišťovnám. V současnosti měříme dobu do zahájení léčby od první zobrazovací metody, nicméně zavedení e-žádanek nám umožní tuto dobu v budoucnu sledovat výrazně přesněji. Zároveň si uvědomujeme, že podíl vykázaných multidisciplinárních týmů může v některých případech odrážet spíše vykazovací praxi některých poskytovatelů než reálnou organizaci péče. S

otevřením dat se vykazovací morálka velmi pravděpodobně zlepší a data tak budou ještě lepším obrazem skutečnosti. Naše výstupy určitě nemají sloužit k tvorbě žebříčků mezi centry, ale především jako nástroj identifikace rezerv v koordinaci péče a fungování multidisciplinárních týmů,” říká Aleš Tichopád, vedoucí výzkumné skupiny FBMI ČVUT, která ve spolupráci s MZd, ÚZIS a KZP portál vytvořila.

Význam multidisciplinárního přístupu potvrzuje i každodenní klinická praxe. Rostoucí náročnost onkologické léčby klade stále větší nároky na koordinaci péče a spolupráci mezi jednotlivými odbornými specializacemi.

„Nově otevřená data na portálu Indiko.cz spolu s rolí koordinátorů vytvářejí prostor pro lepší organizaci a optimalizaci onkologické péče. Indiko.cz může vůči komplexním onkologickým centrům působit motivačně - podporovat, aby co nejvíce pacientů bylo projednáno v rámci multidisciplinárních týmů, což přispívá k volbě optimální léčby. Zároveň může centra vést k většímu zájmu o organizaci péče v celém regionu, nikoli pouze v rámci vlastního pracoviště. Koordinátor péče by měl přispívat ke zkrácení času do zahájení léčby i k efektivnějšímu přesouvání pacientů mezi komplexními onkologickými centry a regionálními onkologickými centry. Regionální onkologická centra již dnes mohou zajišťovat preskripci některých typů centrové léčby. Naším cílem je, aby tato možnost byla využívána více než dosud a aby se síť těchto pracovišť dále rozšiřovala,” říká onkoložka Zuzana Bielčíková.

Portál je určen nejen odborníkům, ale také pacientům a jejich blízkým, kteří se chtějí lépe orientovat v systému onkologické péče.

„Pro pacienty je důležité vědět, že zdravotnický systém sleduje kvalitu péče a snaží se ji zlepšovat. Otevřená data pomáhají budovat důvěru mezi pacienty a zdravotnickými institucemi a zároveň ukazují, že zdravotnictví je ochotné otevřeně diskutovat o svých výsledcích. Pro nás pacienty je velmi důležité, abychom se včas dostávali k léčbě do komplexních onkologických center. Ale také dobře chápeme, že některé výkony je možné přesouvat do nižších regionálních onkologických center. Navíc v případě delegování preskripce do regionálních onkologických center nemusí pacienti (a s nimi často i rodinní příslušníci) cestovat daleko za léčbou,” říká Petra Adámková, předsedkyně patientské organizace Hlas onkologických pacientů.

Autoři projektu zdůrazňují, že zveřejněné indikátory je nutné interpretovat s opatrností a v kontextu organizace péče. V případě horších výsledků indikátorů u některých zařízení nemusí být chyba vždy jen na straně poskytovatele, ale v organizaci systému jako celku.

„Po zveřejnění výsledků je na místě, abychom se i my ze strany ministerstva zdravotnictví a zdravotních pojišťoven ptali, jak můžeme komplexním a regionálním onkologickým centrům pomoci při zlepšování organizace péče,” uvádí vrchní ředitel sekce zdravotní péče Patrik Zachar.

Smyslem otevřeného publikování dat je především podpořit odbornou diskusi a postupné zlepšování organizace péče ze strany všech stakeholderů.

Otevřená zdravotnická data se tak stávají důležitým nástrojem pro zvyšování kvality zdravotní péče. Pomáhají zdravotnickým zařízením zlepšovat organizaci léčby, pacientům snáze se orientovat v systému péče a státu efektivněji plánovat zdravotní politiku.

<https://mzd.gov.cz/tiskove-centrum-mz/kdyz-data-zachranuji-zivoty-cesko-otevira-prvni-data-o-organi-zaci-onkologicke-pece-v-oblasti-karcinomu-plic-prsu-a-pankreatu>